

Hållbarhetsrapport 2022

Inledning

Energifabriken-koncernen består av fem bolag med en gemensam vision, att öka tempot i omställningen till ett 100% förnybart samhälle och göra det enkelt att välja förnybart idag. Koncernen består av moderbolaget Rubisco AB 559176-7420 och dess dotterbolag Energifabriken i Sverige AB 556698-9793, Energifabriken Norge AS 915 764 363, Ecobränsle i Sverige AB 556717-8115, Vegoil E.P. AB 556370-5556 och Fillngo AB 559309-5945. Vi bedriver tillverkning, försäljning och distribution av rena biodrivmedel och flytande biobränslen avsedda för uppvärmning och drivmedel. Vårt fokus är att bidra till en snabb utfasning av fossila bränslen genom att ersätta dessa med förnybara i befintliga fordon eller värmeanläggningar.

De tre ägarfamiljerna, med bas i det svenska lantbruket, grundade Energifabriken 2006 och arbetar operativt i bolagen. Det finns en tydlig målsättning att agera föregångare och att utveckla och påverka marknaden. Familjerna driver tre jordbruksverksamheter utan fossila bränslen och har från starten sett potentialen i lantbrukets förmåga att binda koldioxid genom fotosyntesen och ersätta samhällets svarta kolatomer med gröna.

Affärsmodellen bygger på att göra skiftet från fossilt till förnybart enkelt. Detta kräver kunskap och erfarenhet, tekniska lösningar och tillgänglighet på förnybara bränslen. Energifabriken-koncernen arbetar med alla dessa områden. Vi tillhandahåller förnybara bränslen via våra 90 tankstationer och som bulkleveranser. Vi har utvecklat teknik för att underlätta att fler nyttjar samma bränslecistern och lösningar för entreprenad och byggbranschen.

Vi anser att alla typer av förnybara bränslen och energislag behövs för att fasa ut det fossila och vår målsättning är att fortsätta bredda vårt erbjudande av förnybara produkter, teknik och tjänster för att göra omställningen enklare och snabbare.

Intressenter och viktiga hållbarhetsfrågor

Grunden för vårt hållbarhetsarbete finns i vår gemensamma vision och våra värderingar. För att leva upp till våra värderingar om goda relationer, kunskap, trovärdighet och hållbarhet behöver vi förstå våra intressenter och deras behov. Vi har därför kartlagt våra viktigaste intressenter och vad som är viktiga hållbarhetsfrågor för dem.

Intressent	Beskrivning	Viktiga frågor
Kunder	Våra kunder består främst av aktörer inom transport- och energisektorn som konsumerar förnybara bränslen som drivmedel eller bränsle för uppvärmning.	Bränslen med hög klimatprestanda och hög teknisk kvalitet. Tillgänglighet och leveranssäkerhet. Information och kunskap.
Medarbetare	Anställda, inhyrd personal och potentiella medarbetare.	Balans arbete, fritid, familj. Vision, värderingar och företagsetik. En arbetsplats som är trygg, inkluderande och jämställd där personalen utvecklas.
Leverantörer	Råvaruleverantörer, bränsletillverkare, cistern tillverkare, leverantörer av förbrukningsinventarier och -material.	Goda långsiktiga relationer, affärsetik, ekonomisk hållbarhet, produktkunskap.
Utlagda processer	Transportörer och serviceorganisation.	Goda långsiktiga relationer, affärsetik, ekonomisk hållbarhet, produktkunskap. Säkerhet, rutiner och kommunikation.
Ägare	Lantbruksfamiljerna Varverud, Mattson och Jacobsson/Elander	Ha balans arbete, fritid, familj. Goda relationer som bygger på engagemang, personlighet och enkelhet. Hög trovärdighet och kunskap. Leda, utveckla och påverka marknaden. Högt ställda hållbarhetskrav, agera förebild. Lönsamhet
Miljöförörelsen	Organisationer som vill värna om miljön både på kort och lång sikt.	Klimat, biologisk mångfald, ren mark och rent vatten, resursanvändning.

Myndigheter	Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Miljödirektoratet, Skatteverket, Skatteetaten, Kommuners miljö- och bygglovsenheter, Räddningstjänsten, Länsstyrelsen, Arbetsmiljöverket.	Uppfyllande av hållbarhetskriterier, bränslens klimatprestanda och spårbarhet. Säkerhet och lagefterlevnad för cisterner och tankstationer.
Politik	Beslutsfattare i Sverige och i EU.	Hållbara bränslen med hög klimatprestanda, långsiktig tillgång, energisäkerhet, biologisk mångfald, fossilfrihet.
Samhälle	Kommuner, regioner, befolkning.	Minskade utsläpp av växthusgaser och klimatpåverkan. Mark- och vattenkvalitet. Arbetstillfällen, energiförsörjning.
Lantbrukare	Producenter av råvara från, jordbruk, skog och animalieproduktion.	Lönsamhet, hållbarhet över generationer, energiförsörjning.
Bank och försäkring		Ekonomisk hållbarhet, säkerhet, service och underhåll på våra tankstationer.

Viktiga hållbarhetsområden

Utifrån våra intressenter har vi identifierat följande hållbarhetsområden som mest väsentliga att arbeta med och följa upp.

Hållbarhetsområde	Beskrivning
Klimat	Bidra till en minskad klimatpåverkan från transport- och energisektorn genom att ersätta fossila bränslen med förnybara. Förnybara egna transporter och ruttoptimering. Klimatprestanda bränslen.
Arbetsmiljö och hälsa	Arbetsplatsen ska vara hälsosam, säker och trivsamt för alla anställda. Alla anställda ska trivas och kunna utvecklas och ingen ska bli skadad eller sjuk pga arbetet.
Inkludering och jämställdhet	Alla individer ska behandlas jämlikt och med respekt
Mark och vatten	Säker bränslehantering vid tankstationer och cisterner. Minimera process- och avloppsvatten.

Resurseffektivitet	Effektiv användning av resurser och energi.
Leverantörskedjor	Val av leverantörer som bidrar till vårt arbete med klimateffektiva produktions- och distributionskedjor och som delar våra värderingar gällande hållbarhet och mänskliga rättigheter.
Affärsetik	Vi strävar efter långsiktiga relationer med såväl kunder, leverantörer och samarbetspartners som bygger på ömsesidigt förtroende, kunskap, och ärlighet.
Hållbart jordbruk	Bidra till en långsiktighet inom jordbruksproduktion genom att efterfråga lokalt odlade råvaror med hög klimatprestanda.

Klimat

Minskad klimatpåverkan utgör grunden till Energifabriken vision och verksamhet och bidrar till att ersätta fossila bränslen med förnybara inom transport- och energisektorn. Våra bränsleprodukter är i huvudsak RME (rapsmetylester), HVO (hydrotreated vegetable oils) och MFA (mixed fatty acids). En stor del av vår RME produceras i vår produktionsanläggning i Karlshamn.

I genomsnitt medförde vår försäljning av förnybara bränslen att växthusgasutsläppen minskade med 87%, vilket motsvarar ca 311 000 ton koldioxidekvivalenter, under 2022.

Råvaran i vår RME-produktionen utgörs främst av svenskodlad raps, vilken har en hög klimatprestanda. Rapsen pressas i Karlshamn, där även produktionen av RME är belägen. En hög andel av energianvändningen för pressning och produktion utgörs av biobränslen. Eftersom anläggningarna för pressning och produktion befinner sig inom samma område, transporteras rapsoljan genom rörledning och undviker ytterligare transporter. Distributionen av bränsle ut från produktionen till kund sker med förnybara drivmedel och effektiv logistik (se även avsnitt Resurseffektivitet). Sammantaget bidrar dessa faktorer till en svenskproducerad RME med hög klimatprestanda.

Vi strävar efter att ständigt förbättra vår process och bränslets klimatprestanda. Under de senaste åren har ett pilotprojekt genomförts med biometanol i produktionsprocessen av RME. Biometanolen förbättrar klimatprestandan avsevärt, men leder även till ett högre pris.

Tillgänglighet och tillgång på hållbara bränslen och råvara, samt prisutveckling, kan utgöra hållbarhetsrisker om detta leder till att produktions- och leveransförmågan begränsas, eller att kunden minskar sina klimatambitioner till följd av ett högt pris. Även kundens kund är viktig i detta sammanhanget, eftersom det oftast är i det ledet som klimatambitioner preciseras och leder till klimatkrav på transporter. För att minska riskerna används flera försörjningskanaler för såväl råvara som bränslen och kunder erbjuds kunskap och rådgivning om hur olika bränsletyper kan ersätta varandra i samma applikation. Genom att tillhandahålla information och klimatberäkningar hjälper vi kunder att förmedla värdet av förnybara bränslen till deras kunder.

Energifabriken, Ecobränsle och Vegoil innehar Hållbarhetsbesked. Ecobränsle är också certifierad enligt ISCC EU. Energifabriken AB är certifierade enligt ISO 9001 och 14001. Oberoende tredjepartsgranskning och uppföljning av bolagen sker årligen.

Arbetsmiljö och hälsa

Våra värdeord är Goda relationer, Kunskap, Trovärdighet och Hållbarhet. Dessa ledord ska genomsyra hela vår verksamhet.

Att träffas och umgås med kollegor tror vi bidrar till att man trivs på sitt arbete. Under 2022 hade vi möjligheten att vid två tillfällen träffas alla tillsammans. Bland annat kunde alla som är baserade i Sverige åka till kontoret i Fredrikstad i Norge på ett personalmöte.

Vi bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete där arbetet med riskhantering utgör en del. Detta innebär att vi kartlägger, identifierar, riskbedömer, åtgärdar, tar fram handlingsplaner och följer upp risker i verksamheten. De riskkartläggningar som görs ska omfatta alla aspekter av arbetsmiljön; den fysiska, psykiska/mentala, organisatoriska samt sociala.

En av de största riskerna för den stora merparten av personalen är fortfarande ett alltför stillasittande arbete. För att motverka detta erbjuds alla anställda en friskvårdspeng att nyttja under året till träning eller annan aktivitet som bidrar till en bättre rörelse och hälsa.

En bra arbetsplats ska vara hälsosam, säker och trivsam för alla anställda. Vår förhoppning är att man inte ska bli skadad eller sjuk på något sätt på grund av arbetet och vi följer sjukfrånvaron för att säkerställa att vi lyckas med detta. Vår sammantagna sjukfrånvaro under 2022 var 4,9%.

För oss är det också viktigt att det finns en balans i livet mellan arbete, familj och fritid. Vi ska tillåta oss att göra saker som vi tror på och tycker är roligt. Arbetsmiljön i vår verksamhet ska vara sådan att de som arbetar hos oss inte drabbas av psykisk eller fysisk ohälsa eller kommer till skada på grund av arbetet. Alla anställda ska trivas och kunna utvecklas både yrkesmässigt och som individer.

Utveckla och utvecklas

Att hjälpa våra medarbetare att nå sin potential och öka sin kunskap genom utbildningar och andra utvecklingsmöjligheter är en viktig del i att ha en stark och engagerad, ansvarstagande och proaktiv personalstyrka.

Under pandemin satt många hemma mycket och det fanns inte så stora möjligheter att träffa kollegor och kunder. Inte heller utbildningar och andra möjligheter att öka sin kompetens fanns att tillgå i fysisk form. Ett av våra mål för 2022 var därför att vidga våra vyer. I det målet hittar vi bland annat kompetenshöjning av olika slag, resor och att i större utsträckning träffa kunder och andra intressenter.

Inkludering och jämställdhet

Vår organisation ska vara lyhörd både för kritik och förslag från alla anställda. Alla individer ska behandlas jämlikt och med respekt. Vi accepterar ingen form av mobbning eller trakasserier på vår arbetsplats. Energifabrikens personal, både anställda och tillfälligt inhyrd personal, ska alltid respekteras oavsett ursprung, kön, sexuell läggning, religion, politisk uppfattning, social bakgrund och status, ålder eller funktionsnedsättning. Vi verkar för jämställdhet såväl i löner som arbete för lika möjligheter till arbete och utveckling oavsett bakgrund eller förutsättningar.

Vår styrelse består av 50% kvinnor och 50% män och fördelningen bland de anställda är 34% kvinnor och 66% män. Anställda i koncernen är mellan 26 och 60 år.

Mark och vatten

I vår RME-produktion i Karlshamn uppstår processavloppsvatten med höga halter av biologiskt nedbrytbart material, så kallad COD-värde. Delar av processavloppsvattnet förbehandlas i ett industrireningsverk innan det avleds till det kommunala reningsverket. Resterande mängd skickas till biogasproduktion. Vi har ett riktvärde på max 100 kg/dygn COD för flödet till industrireningsverket medan det som blir till biogas inte har några restriktioner. Vi har haft svårigheter att hålla riktvärdet men under 2022 har åtgärder satts in för att styra om mer av de högkoncentrerade flöden till biogasproduktion. Utfallet av åtgärden visar hittills på mycket goda resultat som ligger under riktvärdet och kommer fortsatt följas upp kontinuerligt under 2023.

Vid all användning och hantering av bränsle finns risker för spill. Vi arbetar systematiskt för att förebygga negativa effekter på mark och vatten orsakat av spill genom rutiner, nödberedskap och tekniska lösningar. Vid användning av biobränslen istället för fossila bränslen minskar riskerna för negativ påverkan på mark och vatten eftersom de har lägre ekologisk påverkan. RME är ett bränsle som inte är faroklassat, det är varken giftigt eller brandfarligt. RME klassificeras som mycket lätt nedbrytbar i marken och har låg mobilitet i jord. HVO är klassificerat som hälsofarligt och brandfarligt, samt som snabbt nedbrytbart i mark, med låg rörlighet i jord och är mindre giftigt än diesel.

Vid samtliga tankanläggningar finns nödutrustning, som absorbent och brunnstäckning i händelse av att ett större spill skulle uppstå. Det finns också rutiner på plats för att hantera och förebygga ofrivilligt spill och läckage vid transport och påfyllning. Vid behov installeras även oljeavskiljare och spillplattor på tankanläggningarna och under 2022 har en station uppgraderats. Beslut om detta tas i samråd med ansvarig myndighet och är ett förbättringsarbete som pågår kontinuerligt. Spill orsakas i stor utsträckning av ett fåtal kunder som hanterar utrustningen på ett felaktigt sätt. Därför har det under året gjorts utbildningsinsatser för dessa kunder för att motverka fortsatt spill. På tankstationerna görs löpande besök för förebyggande underhåll och rapportering av daglig tillsyn görs via en app.

Tidigare år har det förekommit incidenter där Adblue har läckt ut vid ett par tankstationer. Adblue är inte klassat som farligt för hälsa eller miljö, men innehåller ämnet urea

som är ett gödselmedel och kan därmed bidra till övergödning i närliggande miljö och vattendrag. Orsaken till läckagen vid stationerna var bristfällig konstruktion som åtgärdades innan stationerna driftsattes igen. Under 2022 har arbetet med att se över övriga Adblue stationer fortsatt för att kunna förebygga fler läckage.

Resurseffektivitet

El, ånga och vatten är förbrukningsresurser som vi använder vid RME-produktionen. Vi har arbetat systematiskt för att minska förbrukningen av el och ånga under tidigare år genom bland annat byte av värmeväxlare och isolering samt att eftersträva kontinuerlig produktion med få start och stopp. Under 2022 har vi fokuserat på förbrukningen av vatten, som används bland annat för kylning av pumpar och i tillverkningsprocessen. Det har gjorts en investering i kylsystemet för vakuumpumparna i syfte att recirkulera kylvattnet i större utsträckning. Detta tillsammans med andra åtgärder har minskat förbrukningen av färskvatten med 43%.

Distributionen av våra bränslen förbrukar drivmedel och har en klimatpåverkan. För att minska klimatpåverkan från drivmedelsanvändningen körs transporter med förnybart drivmedel, 100% RME eller 100% HVO. Transporter av cisterner och mindre gods sker delvis med förnybara bränslen, men vårt mål är att även dessa mindre frakter ska köras på helt förnybart drivmedel. För att kunna planera våra distributionsrutten mer effektivt och minimera körd sträcka så övervakas bränslenivån i de flesta av våra cisterner. Under 2022 har fler cisterner utrustats med denna teknik och antalet övervakade cisterner har ökat till 430 st. Fördelen med att övervaka bränslenivåerna hos våra kunder är möjligheten att kunna planera distributionsrutten bättre och mer effektivt så att det blir färre sista-minuten-transporter som har sämre miljöprestanda.

Vi har under året ökat tillgängligheten på förnybara bränslen genom att tillhandahålla teknik som underlättar för fler att dela på samma bränslecistern. I konceptet Fillngo kan en cisternägare tillåta att fler tankar från cisternen, utan att detta skapar extra administration. Den ökade tillgängligheten innebär kortare körsträcka för att tanka för många på landsbygd, på byggarbetsplatser, eller i områden med få mackar. I slutet av 2022 var 39 enheter uppkopplade till Fillngo-tekniken.

Som ett led i att göra det enklare att tanka förnybart, tillhandahåller vi bränslecisterner för uthyrning. Vi placerar ut ca 40 cisterner per år i Sverige till nya kunder. Under åren har en förflyttning skett mot cisterner som kräver ett sekundärt skydd, så kallad invallning eller dubbelmantling. Med avseende på resursutnyttjande så har vi valt att modifiera och rekonditionerat de cisterner som inte uppfyllt de nya kraven. Detta har resulterat i att vi återanvänder de flesta cisterner vi äger.

Leverantörskedjor

Våra bränslen produceras av både odlade råvaror, samt från avfall och restprodukter. Spårbarhet och uppföljning av hållbarhetsparametrar genom leverantörskedjorna är en förutsättning för att kunna garantera hållbara bränslen och kvantifiera klimatnyttan. Metoder och kriterier för att säkerställa hållbarhet och spårbarhet av förnybara bränslen anges av artikel 29 i EU:s Förnybartdirektiv (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara

energikällor) ("REDII"), samt av Hållbarhetslagen (SFS 2010:598 Lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen).

Hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränsle syftar till att minska utsläppen av växthusgaser och säkerställa att produktionen av förnybara bränslen inte har förstört områden med höga biologiska värden. Detta för att främja förnybar energi som har en minimal negativ inverkan på klimatet samt markförhållanden i de länder där råvaran produceras.

Genom certifierade leverantörskedjor och oberoende tredjepartsgranskning säkerställs att hållbarhetskriterierna uppfylls genom hela produktionskedjan och att hållbarhetsparametrar och växthusgasutsläpp förs vidare mellan aktörerna i kedjan. Utsläppen av växthusgaser ska räknas från och med odlingen av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, och som pågår fram till och med användningen av biobränslet. Om biobränslet framställs av avfall eller restprodukter, räknas utsläppen från och med den produktionsprocess som börjar med omhändertagandet av avfallet eller restprodukterna.

Hållbarhetsrisker kopplade till leverantörskedjor handlar främst om tillgång på råvara eller bränsle. Insamling av råvaror och produktion av biobränslen sker såväl i Sverige och Norden, som globalt. Extrema världshändelser och politiska beslut utgör faktorer som kan påverka tillgången och är svåra att kontrollera. Efterfrågan på biodrivmedel och flytande biobränslen har varit hög under 2022, i synnerhet för HVO och MFA, vilket även avspeglats i höga priser. Begränsad tillgång kan utgöra en hållbarhetsrisk genom att begränsa möjligheten för nya kunder att ställa om till biodrivmedel och biobränslen och minska sina utsläpp. För att hantera och minimera risken har vi under året ökat vår tankkapacitet i både Sverige och Norge, samt ökat antalet leverantörer av både bränsle och råvara.

Under 2022 har Rysslands krig mot Ukraina haft stor inverkan på jordbruksmarknaden, med höga priser på både insatsvaror och jordbruksprodukter som följd. Priset på rapsolja steg kraftigt under året till rekordnivåer som toppade vid halvårsskiftet och vände därefter nedåt igen. Detta har medfört ett högt pris på RME under året, vilket har dämpat efterfrågan något. Ytterligare en effekt av Rysslands krig mot Ukraina är att vi under året bekräftat och säkerställt i leverantörskedjorna att inga råvaror kommer från Ryssland.

Affärsetik

Energifabriken strävar efter att skapa långsiktiga relationer med kunder, leverantörer och samarbetspartners. Dessa relationer byggs med hjälp av ett ömsesidigt förtroende, kunskap och ärlighet. Vi har tagit fram en uppförandekod, kallad Energifabriken Code of Conduct, som bland annat förklarar de affärsetiska riktlinjer som genomsyrar vårt arbete och vår relation med kunder, leverantörer och andra samarbetspartners. Uppförandekoden är tillgänglig för samtliga medarbetare och ses över årligen.

Vårt arbete ska stå för ärlighet och ansvarsfullhet. Detta innebär att vi alltid ska följa lokal lagstiftning och inte medverka i konkurrensbegränsande uppgörelser. Dessutom tolereras inga former av korruption, utpressning eller bestickning någonsin och i någon form. Vi vill också vara trovärdiga mot våra kunder och ska alltid ge dem korrekt information om produkterna och ingen marknadsföring ska vara vilseledande.

Hållbart jordbruk

Vi värnar om ett livskraftigt och uthålligt jordbruk för att kunna skapa en trygg försörjning av mat och energi. De råvaror som används för tillverkningen av våra bränslen har antingen sitt ursprung i jordbruket som bi- och restprodukter, rapsolja eller är restprodukter från livsmedelsindustrin.

En av de största hållbarhetsriskerna för jordbruket är den ekonomiska hållbarheten. Den odlade arealen har minskat stadigt i Sverige under flera årtionden och utvecklingen är snarlik i EU. Den huvudsakliga orsaken till minskande odling är bristande lönsamhet. Efterfrågan på grödor till biodrivmedel bidrar till jordbrukets ekonomi, lönsamhet och långsiktighet. Biodieselproduktionen står för ca 60% av efterfrågan på raps i EU. Odlingen av raps innebär i sin tur positiva effekter på grödevariationen i odlingslandskapet och bidrar till ökad avkastning av efterföljande gröda. Studier visar att veteskörden ökar med i genomsnitt 15% om vetet odlas efter raps jämfört med annan spannmål. Av fröskörden hos raps blir ca 55% ett proteinfoder, som ersätter importerat sojafoder.

Vid RME-tillverkningen bildas även glycerol som en biprodukt som säljs vidare till foderproduktion, biogasproduktion eller för att användas till diverse tekniska ändamål. Grödor utgör en viktig del av råvarubasen till biobränslen och bildar tillsammans med restprodukter och avfall en stabil råvarubas.

Kriget i Ukraina har synliggjort hållbarhetsrisker kopplade till försörjningsgrad och inhemsk produktion av såväl energiprodukter som livsmedel. Oljeväxtodlingen (hektar) i Sverige har ökat de två senaste åren (2022, 2023) med 29% respektive 23% jämfört med genomsnittet 2018-2021.

Linköping 2023-06-12

Karin Varverud

David Varverud

Maria Mattsson

Johan Mattsson

Charlotte Elander

Erik Jacobsson

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Rubisco AB, org.nr 559176-7420

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2022 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Linköping den 12 juni 2023

Furlands Revisionsbyrå AB

Tommy Furland
Auktoriserad revisor